

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.02.2009
23.07.2009

Loomatauditõrje seadus¹

Vastu võetud 16.06.1999
[RT I 1999, 57, 598](#)
jõustunud vastavalt §-le 65.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
16.12.1999	RT I 1999, 97, 861	01.01.2000
11.10.2000	RT I 2000, 82, 526	02.11.2000
13.12.2000	RT I 2001, 3, 4	01.07.2001
17.10.2001	RT I 2001, 88, 531	01.07.2002
14.11.2001	RT I 2001, 93, 566	01.01.2002
terviktekst RT paberandjal	RT I 2002, 13, 80	
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
06.11.2002	RT I 2002, 96, 566	01.01.2003
17.03.2004	RT I 2004, 19, 135	01.04.2004, osaliselt 1.05.2004
22.04.2004	RT I 2004, 34, 236	01.05.2004
16.06.2005	RT I 2005, 37, 286	01.07.2005
26.10.2005	RT I 2005, 61, 477	01.12.2005
20.04.2006	RT I 2006, 21, 162	01.06.2006
06.12.2006	RT I 2007, 1, 1	01.02.2007
24.01.2007	RT I 2007, 12, 66	01.01.2008
14.02.2007	RT I 2007, 22, 114	01.07.2007
13.12.2007	RT I 2007, 70, 428	01.01.2008
13.12.2007	RT I 2007, 70, 428	01.04.2008
18.12.2008	RT I 2009, 3, 15	01.02.2009

1. peatükk ÜLDOSA

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab loomatauditõrje meetmed ja reguleerib nende rakendamist, samuti loomataudit põhjustatud kahjude hüvitamist.

(2) Loomatauditõrjeks rakendatavate meetmete eesmärgiks on ära hoida ja likvideerida loomade nakkushaigusi ning kaitsta inimest loomadega ühiste ja loomade kaudu levivate haiguste eest.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(4) Vabariigi Valitsus või põllumajandusminister võib oma pädevuse piires kehtestada loomatauditõrje meetmete rakendamiseks õigusakte küsimustes, mille otsustamise õigus on vastavalt Euroopa Liidu õigusaktidele liikmesriigil.

[[RT I 2005, 37, 286](#)- jõust. 01.07.2005]

§ 2. Loom

(1) Käesolevas seaduses käsitletakse looma, loomseid saadusi ja nende käitlemist ning loomseid jäätmeid veterinaarkorralduse seaduse §-s 2 esitatud tähenduses.

(2) Käesolevas seaduses koduloomade kohta sätestatud rakendatakse kõigi tehistingimustes elavate loomade suhtes (kaasa arvatud tehistingimustes peetavad metsloomad) ja metsloomade kohta sätestatud looduses vabalt elavate loomade suhtes.

(3) Tapaloom käesoleva seaduse tähenduses on liha ja lihasaaduste tootmise eesmärgil tapmisele määratud loom.

§ 3. Loomataud

(1) Loomataudiks loetakse looma haigus, mis on põhjustatud bioloogiliste haigusetekitajate poolt, mis võivad kas otseselt või keskkonna vahendusel kanduda ühelt loomalt teisele, loomalt inimesele ja vastupidi. Käesoleva seaduse tähenduses loetakse loomataudiks ka selline loomade massiline haigestumine, mida põhjustaval teguril puudub omadus üle kanduda.

(2) [Kehtetu – RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse loomataud eriti ohtlikuks, kui selle tekitajal on omadus kiiresti levida loomapopulatsioonis, põhjustada ulatuslikku haigestumist ja suurt suremust ning millega võib kaasnedagi suur majanduslik kahju, samuti kui loomataud kujutab tõsist ohtu inimese elule ja tervisele.

§ 4. Loomapidaja

Käesoleva seaduse tähenduses on loomapidaja isik, kellele loom kuulub (loomaomanik) või kes tegeleb looma pidamisega rendi- või muu sellitaolise suhte alusel loomaomanikuga.
[RT I 2002, 96, 566- jõust. 01.01.2003]

§ 5. Veterinaarjärelevalve

Järelevalve käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate nõuete täitmise üle toimub veterinaarkorralduse seaduses sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

§ 6. Veterinaarpraksisega tegelevate isikute õigused ja kohustused

(1) Veterinaarpraksisega tegelevad isikud (tegevusluba omavad veterinaararstid ja veterinaarlaboratooriumid) on kohustatud juhtima loomapidaja ja loomsete saaduste käitleja tähelepanu käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate nõuete rikkumistele ja tegema ettepanekuid puuduste kõrvaldamiseks.

(2) Kõik veterinaarpraksisega tegelevad isikud on kohustatud eriti ohtliku loomataudi puhkemise korral tegema koostööd järelevalveametnikega loomataudi leviku peatamiseks ja selle likvideerimiseks.

(3) Tegevusluba omaval veterinaararstil on õigus taotleda loomataudi ennetamise ja tõrje toimingus osalemise õigust. Taotluse rahuldamise või sellest keeldumise otsustab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht, määrates nimetatud toimingus osalemise tingimused.

(4) Loomataudide ennetamise ja tõrje toimingutele kaasatud veterinaarpraksisega tegelevatel isikutel on õigus saada nimetatud toimingute eest tasu.

2. peatükk LOOMATAUDI ENNETAMINE

1. jagu Loomade pidamine

§ 7. Loomade pidamise veterinaarnõuded

(1) Loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad peavad oma asukoha, projektlahenduse, tehnoloogia ja mikrokliima poolest vastama veterinaarnõuetele. Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud juhtudel peavad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad olema registreeritud käesoleva seaduse § 11 lõikes 3 nimetatud registris ja vajaduse korral järelevalveasutuse poolt tunnustatud. Uusehitise ja põhjaliku tehnoloogilise ümberkorralduse projekt tuleb kooskõlastada Veterinaar- ja Toiduametiga.

(1¹) Loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud aladena käsitatakse kohti, kus loomade pidamise eesmärgid on järgmised:

- 1) loomsete saaduste saamine;
- 2) aretus;
- 3) vahendamine müügiks ja muul viisil tasu eest või tasuta üleandmiseks;
- 4) loomapartiide koostamine;
- 5) avalik näitamine või muu avalikkusele suunatud meelelahutuslik eesmärk;
- 6) liigi säilitamine;
- 7) teaduslik uurimine.

(2) Loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade ning seal loomade pidamise veterinaarنؤded, registreerimisele ja teatud juhtudel tunnustamisele kuuluvate loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade loetelu ning registreerimise ja tunnustamise [korra kehtestab põllumajandusminister](#). Loomade pidamise veterinaarنؤdetena käsitatakse ka kalade, limuste (hõimkond *Mollusca*) ja koorikloomade (klass *Crustacea*) kasvatamise nõudeid ning nõudeid loomade ning nende paljundamisega seotud tegevuste kohta, nagu haudemunade tootmine ja hautamine, sperma kogumine, embrüote kogumine ja siirdamine ning muu taoline.

(2¹) Embrüote kogumise, töötlemise ja säilitamise ning munarakkude *in vitro* viljastamisega (edaspidi *embrüote käitlemisega*) võib tegeleda isik, kellel on järelevalveasutuse poolt tunnustatud pädev personal (edaspidi *embrüokogumisrühm*), kelle kasutuses on laboratoorium, kus on võimalik nõuetekohaselt embrüoid käidelda, ja muu vajalik varustus. Embrüokogumisrühma kuuluvad veterinaararst (edaspidi *embrüokogumisrühma veterinaararst*), kes on pädev embrüote käitlemist nõuetekohaselt läbi viima, ja üks või mitu spetsialisti, kelle embrüokogumisrühma veterinaararst on välja õpetanud nõuetekohaseid meetodeid ja võtteid kasutama.

(2²) Embrüote käitlemisega võib tegeleda embrüokogumisrühma veterinaararst või spetsialist embrüokogumisrühma veterinaararsti järelevalve all. Embrüokogumisrühm peab pidama embrüote käitlemise üle arvestust. Embrüote käitlemise üle peetavale arvestusele, [embrüote käitlemisega tegelevale isikule ja embrüokogumisrühmale esitatavad nõuded ning embrüokogumisrühma tunnustamise korra kehtestab põllumajandusminister](#).

(2³) –(2⁶)
[Kehtetud – RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

(3) Loomapidaja on kohustatud rakendama meetmeid, vältimaks kõrvaliste isikute vaba sissepääsu loomakasvatushoonetesse ja -rajatistesse.

(4) Välisriikidest saabunud isikutel ei ole lubatud siseneda loomakasvatushoonetesse ja -rajatistesse enne 48 tunni möödumist Eestisse saabumisest.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 8. Põllumajandusloomade pidamisel ja loomsete saaduste käitlemisel osalevate isikute tervisekontroll [RT I 2007, 1, 1- jõust. 01.02.2007]

(1) Loomapidaja ja isik, kes oma tööülesannete tõttu puutub vahetult kokku põllumajandusloomade ja loomsete saadustega, peab nakkushaiguste tuvastamiseks ning nende leviku tõkestamiseks käima enne loomapidamise alustamist või töösuhte algust ja olenevalt riski hindamisest tulemustest ka loomapidamise või töösuhte ajal korrapäraselt tervisekontrollis ning tal peab vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele olema kirjalik tervisetõend. Tervisekontrolli nõudeid ei kohaldata loomapidajale, kes peab loomi, et saada loomseid saadusi enda tarbeks.
[RT I 2007, 1, 1- jõust. 01.02.2007]

(2) Loomapidaja ja loomsete saaduste käitleja peab nõudma oma tööülesannete tõttu põllumajandusloomade ja loomsete saadustega vahetult kokkupuutuvalt isikult käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmist.

(3) Põllumajandusloomade pidamises ja loomsete saaduste käitlemisel osalev isik peab teavitama loomapidajat või loomsete saaduste käitlejat või tema esindajat oma tervisehäirest, haigusest, kontakteerumisest nakkushaigega või muudest ohtudest, mis võivad põhjustada põllumajandusloomade haigestumise või loomsete saaduste saastumise.

(4) Isikut, kellel puudub kehtiv tervisetõend, kes võib levitada haigusetkitajaid või parasiite või kellel on põllumajandusloomade ja inimeste tervise seisukohalt muu ohtlik tervisehäire või haigus, ei tohi lubada tööle, kus ta puutub vahetult kokku põllumajandusloomade või loomsete saadustega.

§ 9. Loomapidajate kohustused

Lisaks veterinaarkorralduse seaduse § -s 35 sätestatud on loomapidaja kohustatud:

1) teavitama kohe veterinaararsti üle 24 kuu vanuse veise ning üle 18 kuu vanuse lamba ja kitse surmast, loomade ulatuslikust haigestumisest või hukkumisest;

1¹) teavitama piirkonda teenindavat volitatud veterinaararsti või Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust üle 24 kuu vanuse veise ning üle 18 kuu vanuse lamba ja kitse enda tarbeks tapmisest vähemalt 24 tundi ette;

2) teavitama järelevalveametnikku või volitatud veterinaararsti metslooma rünnakust talle kuuluvale loomale;

3) pidama kinni käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevatest nõuetest loomataudide ennetamisel ja tõrjel ning järgima loomataudi esinemise tõttu kehtestatud kitsendusi.

[RT I 2005, 61, 477- jõust. 01.12.2005]

2. jagu Loomade identifitseerimine ja registreerimine

§ 10. Identifitseerimisviisid

(1) Loomade identifitseerimisviisid on looma märgistamine, looma kirjeldamine või looma kuuluvuse määratlemine.

(2) Looma märgistamine on tema varustamine eristamist võimaldava püsiva ning kordumatu kunstliku tunnusega.

(3) Looma kirjeldamist tema eristamise eesmärgil kasutatakse loomade puhul, keda ei ole võimalik või otstarbekas märgistada.

(4) Loomad, keda ei ole võimalik või otstarbekas märgistada ja kelle kohta ei saa selle loomaliigi isendite suure välise sarnasuse tõttu koostada kirjeldust, identifitseeritakse nende kuuluvuse kaudu.

(5) Kuuluvuse kaudu identifitseerimisel loetakse loom kuuluvaks isikule, kelle valduses, sealhulgas kelle kinnisel territooriumil või kellele kuuluvus hoones või rajatises ta asub, kui looma kuuluvusest huvitatud isik ei tõenda vastupidist.

§ 11. Koduloomade identifitseerimine ja põllumajandusloomade register

(1) Loomaomanik on kohustatud tagama oma koduloomade identifitseeritavuse vastavalt käesoleva seaduse §-le 10. Identifitseerimiseks vajalikud vahendid väljastatakse loomapidaja kulul. Loomapidaja on kohustatud pidama peetavate põllumajandusloomade kohta arvestust ning registreerima nad riiklikus registris käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras. Kohalik omavalitsus korraldab koerte ja vajaduse korral teiste lemmikloomade üle arvestuse pidamist.

(2) Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, nende identifitseerimise ning registreerimise viisid ja korra, registreerimistunnistuse väljastamise korra ja veisepassi vormi, samuti põllumajanduslooma kirjelduse koostamise eeskirja ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus või tema volitatud minister .

(2¹) Veiste identifitseerimine ja registreerimine toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 1760/2000/EÜ, millega kehtestatakse veiste identifitseerimise ja registreerimise ning veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise reeglid (ELT L 204, 11.08.2000, lk 1–10).

(3) Põllumajandusloomade register on vastavalt avaliku teabe seadusele [põllumajandusministri ettepanekul asutatud riiklik register](#) .

[RT I 2007, 12, 66- jõust. 01.01.2008]

(4) Põllumajandusloomade registri vastutavaks töötlejaks on Põllumajandusministeerium ja volitatud töötlejaks Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet.

(5) Põllumajandusloomade registrisse kantakse loomapidaja esitatud andmed registreerimisele kuuluvate põllumajandusloomade, loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade kohta. Registrisse kantava loomakasvatushoone, -rajatise ning loomade pidamiseks piiritletud ala geograafilise asukoha koordinaadid esitab registrile volitatud töötleja ametnik.

(6) Kui riigi infosüsteemide andmevahetuskihis on avatud asjakohane teenus, siis riigi infosüsteemide andmevahetuskihki kaudu Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametile esitatud põllumajandusloomade registrisse andmete kandmise või registriandmete muutmise taotlusele ei pea lisama digitaalalkirja.

[RT I 2007, 70, 428- jõust. 01.01.2008]

§ 11¹. Tapamajade ja loomseid jäätmeid käitlevate ettevõtete andmete kandmine põllumajandusloomade registrisse

(1) Põllumajandusloomade registrisse kantakse lisaks käesoleva seaduse § 11 lõikes 5 nimetatud andmetele ka andmed tunnustatud tapamajade ja loomsete jäätmete käitlemise ettevõtete kohta. Need andmed esitab registrile Veterinaar- ja Toiduamet. Registrisse kantava ettevõtte geograafilise asukoha koordinaadid esitab registrile volitatud töötleja ametnik.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed kantakse registrisse tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte tunnustamise otsuse alusel selle tegemisest alates 10 tööpäeva jooksul.

(3) Tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise kohta andmete saamise korral kustutab volitatud töötleja tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte registrist .

(4) Käesoleva seaduse § 11 lõikes 5 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja. Registrisse kantud andmete muutumise korral peab nende esitaja viivitamata taotlema muudatuste tegemist registris.

[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 12. Omanikuta ja loomapidaja juurest lahti pääsenud koduloomad

(1) Omanikuta koduloomaks loetakse identifitseerimata koduloom, kelle omanikku ei ole võimalik tuvastada.

(2) Loomapidaja juurest lahti pääsenud koduloomaks loetakse loom, kes viibib omaniku või looma eest vastutava isiku juuresolekuta väljaspool loomapidajale kuuluvat või tema kasutuses olevat territooriumi.

(3) Kohalik omavalitsus korraldab omanikuta koduloomade püüdmist, pidamist ja hukkamist vastavalt loomakaitseseadusele. Loomapidaja juurest lahti pääsenud kodulooma püüdmist korraldab loomapidaja. Kui loomapidaja juurest lahti pääsenud kodulooma kinnipüüdmise korraldas kohalik omavalitsus, kannab kodulooma püüdmise ja pidamisega seotud kulud loomaomanik.

3. jagu

Loomade liikumise ning loomanäituste, -võistluste, - laatade ja -oksjonite korraldamise veterinaarnõuded

§ 13. Põllumajandusloomade liikumine

[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

(1) Käesolevas seaduses mõistetakse loomade liikumise all põllumajandusloomade asukoha ajutist või püsivat muutmist nende võõrandamisel või mõnel muul põhjusel, millega kaasneb loomade üleviimine ühest karjast teise.

(2) Loomi on keelatud välja viia piirkonnast ja karjast, kus on loomataudi kahtluse või esinemise tõttu kehtestatud loomade liikumise piirangud.

(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse karjaks põllumajanduslooma või põllumajandusloomade rühma, keda peetakse ühes ettevõttes kui epidemioloogilist üksust. Kui ühes ettevõttes peetakse rohkem kui ühte karja, moodustab iga kari eraldi epidemioloogilise üksuse, millel on sama loomatervishoiualane staatus.

(4) Karjast on lubatud välja viia vaid kliiniliselt tervet looma, kes on identifitseeritud ja registreeritud käesoleva seaduse § 11 alusel kehtestatud korra kohaselt ning kes vastab käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

(4¹) Veise karjast väljaviimisel peab veisega kaasas olema veise passi, milles kajastuvad looma kohta olulised andmed, nagu andmed loomal teostatud veterinaarsete menetluste, tema liikumise ja loomapidaja kohta. Andmed veise liikumise ja loomapidaja kohta kannab veise passi loomapidaja veise karjast välja viimisel ning karja toomisel. Andmed veisel teostatud veterinaarsete menetluste kohta kannab veise passi volitatud veterinaararst.

(5) Loomade ühest karjast teise ja tapamajja saatmise korra ning nendele loomadele esitatavad veterinaarnõuded [kehtestab põllumajandusminister](#) .

(6) [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 14. Loomanäituse, -võistluse, -laada ja -oksjoni korraldamise veterinaarnõuded

(1) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamiseks peab korraldajal olema korraldusluba, mis on kooskõlastatud selle Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutusega, kelle järelevalvealal üritus toimub.

(2) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamine on lubatud üksnes korraldusloal näidatud kohas ning kuupäevadel.

(3) [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

(4) Loomanäitusele, -võistlusele, -laadale või -oksjonile on lubatud tuua kliiniliselt tervet ning käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele vastavat looma.

(5) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldaja on kohustatud tagama looma tervislikku seisundit ja veterinaarnõuetele vastavust tõendavate veterinaartõendite või sellega võrdsustatud dokumentide kontrolli.

(6) Looma viimisel loomanäituselt, -võistluselt, -laadalt või -oksjonilt tema alalisse asukohta peab loomapidaja tagama ennetusabinõude rakendamise nakkushaiguste sissetoomise vältimiseks nimetatud loomadega.

§ 15. Põllumajandusloomi vahendav isik ja loomade vahendamise veterinaarnõuded

(1) Põllumajandusloomi vahendav isik (edaspidi *vahendaja*) on füüsiline või juriidiline isik, kes äriksel eesmärgil otse või kaudselt ostab ja müüb veiseid, sigu, lambaid ja kitsi, kellel on nimetatud loomadega kauplemisest püsiv käive ja kes enda omandatud loomad kuni 29 päeva jooksul kas müüb edasi või paigutab müüja ettevõttest pärinevad loomad teise loomapidaja ettevõttesse ning kes vastab talle esitatavatele nõuetele.

(2) Vahendaja ettevõtte peab olema registreeritud ja tunnustatud. Vahendaja ettevõtte ja tema tegevuseks kasutatav teise loomapidaja loomapidamishoone, -rajatis või piiritletud ala peab olema nõuetekohane ning registreeritud ja tunnustatud käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel ja korras. [Nõuded põllumajandusloomade vahendaja ettevõttele kehtestab põllumajandusminister.](#)
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

4. jagu

Loomade ja loomsete saaduste veo veterinaarnõuded

[RT I 2001, 93, 566- jõust. 01.01.2002]

§ 16. Veo veterinaarnõuded

(1) Põllumajandusloomade ja loomsete saaduste veoks peab kasutama selleks ettenähtud või kohandatud veovahendeid. Loomade veol tuleb vältida keskkonna reostumist loomade väljaheidetega. Pärast iga põllumajandusloomade vedu või vajaduse korral ka enne järgmist loomade vedu, kui veovahendiga on veetud kaupa, mis võib olla loomade tervist ohustav, tuleb veovahend puhastada ja desinfitseerida Veterinaar- ja Toiduameti veebilehel avalikustatud loetelus oleva desinfektsioonivahendiga. Loetelus nimetatata desinfektsioonivahendit võib kasutada järelevalveametniku nõusolekul.

(2) Haigeid või haiguskahtlasi loomi tuleb vedada eraldi veosena veterinaararsti kontrolli all. Kui loom haigestub veo ajal, peab vedaja sellest kohe teavitama veterinaararsti.

(3) Vedaja peab tagama veovahendi puhastamise ja desinfitseerimise ning kasutatud allapanu ladestamise.

(4) Vedaja peab pidama dokumenteeritud arvestust põllumajandusloomade laadimise aja ja koha, veetud põllumajandusloomade, nende saatja ja saaja ning veovahendi puhastamise ja desinfitseerimise aja ja koha kohta. Nimetatud dokumente tuleb säilitada vähemalt kolm aastat.
[RT I 2001, 93, 566- jõust. 01.01.2002]

5. jagu

Loomsete saaduste käitlemine

§ 17. [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.05.2004]

§ 17¹. Tapaloomade, loomsete saaduste ja nende käitlemise veterinaarnõuded

(1) Käitleja peab tagama tapaloomade ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarnõuete täitmise tapamajas ja loomsete saaduste käitlemise ettevõttes.

(2) Loomi võib turustamisotstarbeliste loomsete saaduste tootmiseks tappa üksnes toiduseaduse alusel tunnustatud tapamajas. Loomseid saadusi võib käidelda üksnes toiduseaduse või käesoleva seaduse alusel tunnustatud ettevõttes.

(3) Tapaloom peab olema kliiniliselt terve ning pärinema karjast ja piirkonnast, millele ei ole loomataudi esinemise ega kahtluse tõttu kehtestatud loomade liikumise piirangut.

(4) Järelevalveametniku või volitatud veterinaararsti poolt tapmisele saadetud või tapamajas avastatud kliiniliselt haigeid ja taudikahtlasi loomi tapetakse tervetest loomadest eraldi järelevalveametniku või volitatud veterinaararsti järelevalve all.

(5) Loomsete saaduste ja nende käitlemise veterinaarnõuded kehtestab põllumajandusminister . Neid nõudeid ei kohaldata haigetelt või taudikahtlastelt loomadelt pärinevatele loomsetele saadustele ja nende käitlemisele.

(6) Loomataudi puhkemise korral on loomade tapmise või hukkamisega ning loomsete saaduste käitlemisega tegelevad isikud kohustatud Veterinaar- ja Toiduameti ettekirjutuse kohaselt täitma oma käitlemisvaldkonnas loomataudi tõrje puhul rakendatavaid meetmeid, nagu näiteks taudistunud või taudikahtlaste loomade tapmine või hukkamine või sellistelt loomadelt pärinevate loomsete saaduste käitlemine ettenähtud viisil.
[RT I 2005, 61, 477- jõust. 01.12.2005]

§ 18. [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 18¹. Loomsete kõrvalsaaduste käitlemise veterinaarnõuded

(1) Loomsed kõrvalsaadused käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määruses 1774/2002/EÜ, millega kehtestatakse toiduks mittemõeldud loomsete kõrvalsaaduste tervisereeglid (ELT L 273, 10.10.2002, lk 1–95), nimetatud loomsed saadused, sealhulgas loomsed jäätmed.

(2) Loomseid kõrvalsaadusi on lubatud käidelda selleks tunnustatud ettevõttes ja muul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruses sätestatud viisil ning nõuete kohaselt.

(3) Loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte tunnustamise korra kehtestab põllumajandusminister .

(4) Põllumajandusminister võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõuetele kehtestada veterinaarnõuded selliste loomsete kõrvalsaaduste käitlemise kohta, mida ei käsitleta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse lisades 7 ja 8, samuti orgaanilise väetise, mullaparandajate ja teatud rasvade derivaatide kasutamise kohta.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artiklit 7 ei kohaldata sõnniku suhtes, mida veetakse ettevõtete ja kasutajate vahel Eestis.

(6) Loomataudi puhkemise korral on loomsete kõrvalsaaduste käitlemisega tegelevad isikud kohustatud osalema loomataudi tagajärgede likvideerimises oma käitlemisvaldkonnas vastavalt Veterinaar- ja Toiduameti ettekirjutusele.
[RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

§ 18². Loomsete jäätmete käitlemise korraldamine

(1) Loomsete jäätmete valdaja peab tagama enda valduses olevate loomsete jäätmete nõuetekohase käitlemise. Loomsed jäätmed tuleb käitlemiseks üle anda selleks tunnustatud ettevõttesse või matta selleks lubatud kohta.
[RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

(2) Kavandatav loomsete jäätmete matmiskoht peab vastama keskkonnanõuetele ja kohaliku omavalitsuse organi kehtestatud heakorranõuetele.
[RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

(3) Loomsete jäätmete kavandatava matmiskoha keskkonnanõuetele vastavuse kohta annab arvamuse Keskkonnaamet.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

§ 18³. Toitlustamisel tekkivate jäätmete ja importimisel konfiskeeritud nõuetele mittevastavate saaduste käitlemise veterinaarnõuded

(1) Toitlustamisel tekkivad jäätmed ja importimisel konfiskeeritud nõuetele mittevastavad saadused tuleb olenevalt nende ohtlikkusest inimeste elule või tervisele või loomade tervisele koguda, vedada, säilitada, töödelda, kahjutustada või kasutada viisil, mis välistab haigusetikajate ja ohtlike ainete leviku.

(2) Toitlustamisel tekkivate jäätmete kasutamine põllumajandusloomade söötmiseks toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 1774/2002/EÜ.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud jäätmete ja saaduste kogumise, vedamise, säilitamise, töötlemise, kahjutustamise või muul viisil kasutamise nõuetekohasuse eest vastutab käitleja.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.05.2004]

6. jagu

[Kehtetu – RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.05.2004]

6¹. jagu

Loomakasvatushoone, -rajatise, loomade pidamiseks piiritletud ala, embrüokogumisrühma, põllumajandusloomi vahendava isiku ja loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte tunnustamine

[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 19¹. Tunnustamine

(1) Tunnustamine on menetlus, mille käigus järelevalveasutus hindab ja kinnitab tunnustamisele kuuluva loomakasvatushoone, -rajatise, loomade pidamiseks piiritletud ala, embrüokogumisrühma, põllumajandusloomi vahendava isiku või loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte (edaspidi *ettevõtte*) vastavust nõuetele.

(2) Ettevõtte peab enne tunnustamise aluseks oleva tegevuse alustamist olema tunnustatud. Ettevõtte tunnustamiseks peab isik esitama kirjaliku taotluse järelevalveasutusele.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hindamise tulemusena on kindlaks tehtud tunnustatava ettevõtte vastavust nõuetele, teeb järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud ametnikule ettepaneku selle ettevõtte tunnustamiseks. Kui tunnustatav ettevõtte ei ole hindamistulemuse põhjal nõuetekohane, teeb järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud ametnikule ettepaneku tunnustamisest keelduda.

(4) Ettevõtte tunnustamise või sellest keeldumise otsuse teeb järelevalveasutuse juht taotluse ja kõigi otsuse tegemiseks vajalike dokumentide saamisest alates kolme kuu jooksul. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viivitamata, kuid mitte hiljem kui viiendal tööpäeval otsuse tegemisest alates posti teel lihtkirjaga, elektrooniliselt või tehakse teatavaks allkirja vastu.

(5) Ettevõtte, mis kantakse põllumajandusloomade registrisse § 11¹ lõike 1 alusel, loetakse tunnustatuks alates andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast.

(6) Järelevalveasutus peab arvestust tunnustatud ettevõtete kohta tegevusvaldkondade kaupa. Arvestuse andmed on avalikud ning need avalikustatakse järelevalveasutuse veebilehel.

(7) Arvestuse andmete alusel esitab järelevalveasutus tunnustatud ettevõtete andmed Euroopa Komisjonile vastavalt Euroopa Liidu nõuetele.

[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004; 1.05.2004]

§ 19². Tunnustamise otsuse kehtivuse peatamine

(1) Kui tunnustatud ettevõtte ei vasta nõuetele või seal ei suudeta tagada tegevuse nõuetekohasust, on järelevalveasutuse juhil või tema volitatud järelevalveametnikul ettevõtte üle järelevalvet teostanud järelevalveametniku ettepanekul õigus tunnustamise otsuse kehtivus peatada:

1) kuni käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide rikkumise asjaolude selgumiseni või
2) kuni järelevalveametniku ettekirjutuse täitmiseni, kui järelevalveametniku hinnangul ei ole ettevõttes seal ajutiselt valitsevate olude tõttu võimalik loomi nõuetekohaselt pidada ega tagada loomsete saaduste nõuetekohasust või ohutust.

(2) Ettevõttes, mille tunnustamise otsuse kehtivus on peatatud, tuleb loomade pidamine või loomsete saaduste ja embrüote käitlemine tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise otsuse teadasaamisest alates viivitamata lõpetada.

(3) Tunnustamise otsuse kehtivus taastatakse ja loomapidajal või käitlejal tekib tunnustamise otsusega lubatud tegevuse jätkamise õigus, kui ta on kõrvaldanud tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise tinginud asjaolud ning tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise otsus on kehtetuks tunnistatud.

(4) Tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise ja selle kehtetuks tunnistamise otsus tehakse loomapidajale või käitlejale teatavaks allkirja vastu või edastatakse posti teel väljastusteatega tähtkirjaga. Ettevõtte tunnustamise

otsuse kehtivus loetakse peatatuks ja ettevõtte tunnustatus loetakse taastatuks alates sellekohaste andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 19³. Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine

- (1) Tunnustamise otsus tunnistatakse kehtetuks, kui:
 - 1) tunnustatud ettevõtte ei vasta nõuetele või seal ei suudeta tagada tegevuse nõuetekohasust;
 - 2) järelevalveametniku hinnangul ei ole ettevõttes seal püsivalt valitsevate olude tõttu võimalik loomi nõuetekohaselt pidada ega tagada loomsete saaduste nõuetekohasust või ohutust ning sellest tulenevalt esineb oht inimeste või loomade tervisele;
 - 3) tunnustamise aluseks olnud tegevus ettevõttes on lõpetatud;
 - 4) loomapidaja või käitleja on esitanud sellekohase taotluse.
- (2) Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise ettepaneku teeb ettevõtte üle järelevalvet teostav järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud järelevalveametnikule, kellel on õigus ettevõtte tunnustamise otsus kehtetuks tunnistada. Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsus tehakse loomapidajale või käitlejale teatavaks allkirja vastu või edastatakse posti teel väljastusteatega tähtkirjaga.
- (3) Ettevõttes, mille tunnustamise otsus on kehtetuks tunnistatud, tuleb tunnustamise aluseks olnud tegevus viivitamata lõpetada.
- (4) Ettevõtte tunnustamise otsus loetakse kehtetuks sellekohaste andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast alates.
- (5) Kui tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise aluseks olnud asjaolud on kõrvaldatud, võib loomapidaja või käitleja taotleda uut tunnustamist.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

7. jagu

[Kehtetu – RT I 2004, 34, 236- jõust. 01.05.2004]

8. jagu

[Kehtetu – RT I 2007, 70, 428- jõust. 01.01.2008]

9. jagu

Zoonoosid ja toidutekkelised haiguspuhangud

[RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

§ 29¹. Zoonoos

- (1) Zoonoos on otseselt või kaudselt loomulikul teel loomade ja inimeste vahel edasikanduv haigus või nakkus. Zoonooside suhtes kohaldatakse loomataudide kohta käivaid sätteid.
- (2) Zoonoosne haigusetkitaja on viirus, bakter, seen, parasiit või bioloogiline isend, mis võib põhjustada zoonoosi.
[RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

§ 29². Zoonooside seire

- (1) Zoonooside seire on zoonooside, zoonoosete haigusetkitajate ja nendega seotud ravimresistentsuse esinemist käsitlevate andmete kogumise, analüüsimise ja avaldamise süsteem.
- (2) Ravimresistentsus käesoleva seaduse tähenduses on teatavat liiki mikroorganismide võime jääda ellu või isegi kasvada antimikroobilise aine teatud kontsentratsioonil, mis on tavaliselt piisav sama liiki mikroorganismide kasvu pidurdamiseks või nende hävitamiseks.
[RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

§ 29³. Zoonooside seire korraldamine

- (1) Zoonooside seiret korraldab Veterinaar- ja Toiduamet.
- (2) Zoonooside seire korraldamisel teeb Veterinaar- ja Toiduamet koostööd sööda osas Taimetoodangu Inspeksiooniga ning inimestel levivate zoonooside epidemioloogia osas Tervisekaitseinspeksiooniga. [RT I 2007, 22, 114- jõust. 01.07.2007]
- (3) Zoonooside seire korraldamise nõuded [kehtestab põllumajandusminister](#) .

§ 29⁴. Toidutekkelised haiguspuhangud

(1) Toidutekkeline haiguspuhang käesoleva seaduse tähenduses on teatavatel asjaoludel kahel või enamal inimesel täheldatud haigus- või nakkusjuhtumi esinemine või olukord, kus haigus- ja nakkusjuhtumite arv ületab prognoositud arvu ning kus need on seotud või on tõenäoliselt seotud sama toiduga.

(2) Toidutekkeliste haiguspuhangute epidemioloogilist uurimist teevad Tervisekaitseinspeksioon nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse alusel ning Veterinaar- ja Toiduamet käesoleva seaduse ja toiduseaduse alusel.

(3) Tervisekaitseinspeksioon koostab eelneva kalendriaasta jooksul tehtud toidutekkeliste haiguspuhangute epidemioloogiliste uurimiste tulemusi kokkuvõtva aruande ning esitab selle Veterinaar- ja Toiduametile iga aasta 31. märtsiks.

(4) [Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud aruandes sisalduvate andmete loetelu kehtestab põllumajandusminister](#) .

(5) Toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogilise uurimise tulemusel selgitatakse välja toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogiline laad, võimalikud asjassepuutuvad toidud ja haiguspuhangu võimalikud põhjused. Toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogiline uurimine sisaldab võimaluse korral piisavaid mikrobioloogilisi uuringuid.

(6) Põllumajandusminister võib kehtestada toidutekkeliste haiguspuhangute uurimise täpsemad nõuded. [RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

§ 29⁵. Käitleja kohustused

(1) Käitleja peab tegema seireks uuringuid zoonooside ja zoonoossete haigusetkitajate esinemise kohta käesoleva seaduse § 29³ lõike 3 alusel kehtestatud nõuete kohaselt, säilitama uuringutulemused, korraldama asjakohaste isoleeritud zoonoossete haigusetkitajate (edaspidi *isolaat*) säilitamise ettenähtud aja jooksul ning esitama käesoleva seaduse § 29³ lõikes 2 nimetatud asjakohasele asutusele tema nõudmisel uuringutulemused või isolaadid.

(2) Kui käitleja esitab järelevalveasutusele teavet Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu määruse 178/2002/ EÜ, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 031, 01.02.2002, lk 1–24), artikli 19 lõike 3 kohaselt, säilitab ta asjakohase toidu või selle proovi, et võimaldada selle uurimist laboratooriumis või toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogilist uurimist.

(3) Põllumajandusminister võib käesoleva paragrahvi lõike 1 rakendamiseks kehtestada käitlejale täpsemad nõuded uuringute tegemiseks, nende tulemuste, samuti isolaadi säilitamiseks ja asjakohasele asutusele esitamiseks. [RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

3. peatükk LOOMATAUDI LABORATOORNE UURIMINE

§ 30. Loomataudi laboratoorse uurimisega tegelevad asutused

(1) Loomataudi laboratoorne diagnoosimine, samuti veterinaarjärelevalve toiminguna võetud proovide uurimine on lubatud veterinaarkorralduse seaduse § 5 lõikes 5 loetletud laboratooriumides.

(2) Veterinaar- ja Toidulaboratoorium tagab riiklikus loomatauditõrje programmis ettenähtud laboratoorsete uurimiste teostamise Veterinaar- ja Toiduameti esitatud mahtudes ja tähtaegadel.

(3) Loomataudi kahtluse või puhkemise korral kindlustab Veterinaar- ja Toidulaboratoorium Veterinaar- ja Toiduameti korralduse alusel laboratoorse uurimise ja saadab kohale erialaspetsialistid.

§ 31. Teaduslik uurimine

(1) Teaduslik uurimine, milleks on vajalik ohtlikke loomataude põhjustavate haigusetekitajate isoleerimine või kultiveerimine, on lubatud ainult selleks eriluba omavates teaduslaboratooriumides.

(2) Haigusetekitajate loetelu, mille isoleerimiseks ja kultiveerimiseks vajab laboratoorium eriluba, samuti nõuded loomataudialase teadusliku uurimistööga tegelevale laboratooriumile ja eriloa [väljaandmise korra](#) kehtestab põllumajandusminister .

§ 32. [Kehtetu]

4. peatükk LOOMATAUDI LÕVIKU TÕKESTAMINE JA TAUDIPUNKTI LIKVIDEERIMINE

1. jagu Meetmed loomataudi ohu ja kahtluse korral

[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 32¹. Loomataudi oht

(1) Loomataudi ohuna käsitatakse eriti ohtliku loomataudi ulatuslikku levimist Euroopa Liidu liikmesriigis või Eesti naaberriigis ning kui riskianalüüsi tulemusena on selgunud oht taudi levikuks Eesti territooriumile või kui naaberriigis kehtestatud ohustatud tsoon või järelevalvetsoon ulatuks Eesti territooriumile.

(2) Loomataudi ohu korral võib Veterinaar- ja Toiduamet võtta kasutusele loomataudi kahtluse või puhkemise korral rakendatavaid meetmeid vastavalt esineva loomataudi ohu riskianalüüsi tulemustele.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 33. Loomataudi kahtlus

Sõltuvalt haigusetekitaja iseloomust loetakse loomataudi kahtlus tekkinuks ühel või mitmel loomal esinevate haigusele omaste kliiniliste tunnuste, lahanguleiu või laboratoorse uurimise tulemuste alusel, samuti otsese või kaudse kontakti tõttu nakatunud karja või loomaga. Loomataudi kahtluse püstitab veterinaararst ja otsustab järelevalveametnik.
[RT I 2001, 93, 566- jõust. 01.01.2002]

§ 34. Loomataudi tekitajate esinemise kahtlus loomsete saaduste puhul

Loomataudi tekitajate esinemise kahtlus loomsete saaduste puhul loetakse tekkinuks järelevalveametniku otsusel, kui temale teada olevatel andmetel võivad need sisaldada haigusetekitajaid või olla nendega saastunud.

§ 35. Loomataudi kahtluse korral rakendatavad meetmed

(1) Loomataudi kahtluse korral rakendatavad meetmed kehtestatakse selle loomataudi tõrje-eeskirjas.

(2) Loomataudi kahtluse korral tuleb haiguse kliiniliseks diagnoosimiseks, vajalike proovide võtmiseks, epidemioloogilise uurimise läbiviimiseks ja loomataudi leviku vältimiseks vajalike abinõude rakendamiseks viivitamatult kohale kutsuda piirkonda teenindav volitatud veterinaararst või järelevalveametnik.

(3) Loomataudi kahtluse tekkimisel tapamajja toodud loomadel tapaeelset või tapajärgset kontrolli teostanud järelevalveametnik või volitatud veterinaararst korraldab taudikahtlaste loomade ja nendelt pärinevate saaduste isoleerimise, peatab loomade ja loomsete saaduste töötlemise ning võtab tarvitusele abinõud loomataudi leviku tõkestamiseks.

(4) Veterinaararst informeerib loomapidajat ja loomsete saaduste käitlejat loomataudiga kaasnevatest ohtudest ning annab tegevusjuhised oletatava loomataudi leviku vältimiseks.

(5) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht kehtestab pärast loomataudi kahtlusest teate saamist vajaduse korral diagnoosi täpsustamiseni karjale, ettevõttele või piirkonnale kitsendused.

(6) Kitsenduste kehtestamisest teatab järelevalveametnik loomapidajale posti teel väljastustatega või allkirja vastu.

(7) Järelevalveametnik informeerib loomapidajat ja loomsete saaduste käitlejat temale kuuluvate loomadega või loomsete saadustega ning loomapidamishoones ja -rajatises või loomsete saaduste käitlemise ettevõttes teostatavatest toimingutest.

[RT I 2002, 96, 566- jõust. 01.01.2003]

§ 36. Loomataudi kahtluse lõpetamine

(1) Otsuse loomataudi kahtluse korral kehtestatud kitsenduste kehtetuks tunnistamiseks teeb Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht laboratoorse uurimise tulemuste või käesoleva seaduse § 37 lõikes 3 nimetatud komisjoni otsuse alusel, kui need välistavad loomataudi puhkemise.

(2) Loomataudi kahtluse lõpetamisest teatab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht loomapidajale ja loomsete saaduste käitlejale posti teel väljastusteatega või allkirja vastu 24 tunni jooksul pärast otsuse tegemist.
[RT I 2002, 96, 566- jõust. 01.01.2003]

§ 37. Loomataudi diagnoosimine

(1) Loomataudi diagnoosib veterinaararst epidemioloogilise olukorra, kliiniliste tunnuste, lahanguleiu ja laboratoorse uurimise tulemuste põhjal.

(2) Vajadusel võidakse proovide võtmise eesmärgil teha loomade kontrolltapmisi. Kontrolltapmine on looma tapmine taudikahtluse kontrollimiseks lubatud uimastamis- ja tapmisvahendiga ning lubatud uimastamis- ja tapmismeetodil. Looma kontrolltapmisele määramise õigus on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhil ja tema volitatud järelevalveametnikul. Looma kontrolltapmisele määramise otsusest teatab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht või tema volitatud järelevalveametnik loomapidajale kirjalikult.

(3) Loomataudi ametliku diagnoosi teatamiskohustuslike loomataudide puhul paneb Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht või tema volitatud järelevalveametnik loomataudi kliiniliste tunnuste, lahanguleiu, epidemioloogiliste andmete ja laboratoorse uurimise tulemuste alusel või Veterinaar- ja Toiduameti määratud ekspertide komisjon kliiniliste tunnuste, lahanguleiu ja epidemioloogiliste andmete alusel.

(3¹) Loomataudi kliinilisel diagnoosimisel, laboratoorsel analüüsimisel ning vajalike proovide võtmisel peavad Veterinaar- ja Toiduameti järelevalveametnikud, volitatud veterinaararstid ning loomataudi diagnoosiva laboratooriumi spetsialistid järgima Eesti ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud nõudeid ning nende puudumise korral Rahvusvahelise Epizootiate Büroo (*Office International des Epizooties, OIE*) väljatöötatud põhimõtteid, meetodeid, soovitusi ja juhendeid.

(4) Eriti ohtliku loomataudi korral kinnitab loomataudi ametliku diagnoosi Veterinaar- ja Toiduamet.

(5) Veterinaar- ja Toiduametil ning Veterinaar- ja Toidulaboratooriumil on õigus saata proove loomataudi diagnoosimiseks välisriigi tunnustatud laboratooriumisse või rahvusvahelisse referentlaboratooriumisse.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004; 1.05.2004]

2. jagu

Loomataudi kahtlusest ja selle puhkemisest teatamine

§ 38. Teatamiskohustuslikud ja registreerimiskohustuslikud loomataudid

(1) Teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest või diagnoosimisest peavad järelevalveametnikud, volitatud veterinaararstid ja veterinaararstid, samuti veterinaarlaboratooriumid ja teised isikud viivitamatult teavitama Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust.

(2) Registreerimiskohustusliku loomataudi diagnoosimise juhud registreeritakse ja neist teavitatakse Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust regulaarse aruandluse korras, kui loomataudi tõrje-eeskiri ei sätesta teisiti.

(3) Teatamiskohustuslikeks on kõik eriti ohtlikud loomataudid, inimesele ohtlikud loomataudid ja loomataudid, mida eesti loomapopulatsioonides pole kunagi või pikema aja vältel diagnoositud.

(4) Teatamiskohustuslike ja registreerimiskohustuslike loomataudide loetelu kehtestab põllumajandusminister .

§ 39. Veterinaararstide kohustused loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Teatamiskohustusliku loomataudi kahtluse korral on veterinaararst kohustatud teavitama sellest kohe järelevalveametnikku või volitatud veterinaararsti ja loomapidajat.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhile esitatava loomataudi teatise vormi- ja sisuõuded ning esitamise korra kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

§ 40. Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi kohustused loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht on kohustatud viivitamatult informeerima teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest ja selle diagnoosimisest Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorit, tema äraolekul tema asetäitjat ning naaberpiirkondade Veterinaar- ja Toiduameti kohalike asutuste juhte. Teatamiskohustusliku zoonoosi või zoonoosse haigusetekitaja diagnoosimisest on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht kohustatud viivitamata teavitama Tervisekaitseinspekttsiooni kohalikku asutust.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht esitab aruande Veterinaar- ja Toiduametile registreeritud loomataudide ning Tervisekaitseinspekttsiooni kohalikule asutusele registreeritud zoonooside kohta tema järelevalvealasel territooriumil. Aruande esitamise korra kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor. [RT I 2001, 93, 566- jõust. 01.01.2002]

§ 41. Laboratooriumide ülesanded loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Veterinaarkorralduse seaduse § 5 lõikes 5 loetletud laboratooriumid on kohustatud teatama teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest või laboratoorsest diagnoosimisest viivitamatult Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile, tema äraolekul tema asetäitjale ning selle Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhile, kelle järelevalvealalt uurimismaterjal pärines. [Esitatava teatise vormi- ja sisunõuded ning esitamise korra kehtestab põllumajandusminister](#) .

(2) Teatamiskohustus kehtib, olenemata sellest, kas materjal toodi uurimiseks riikliku loomatauditõrje programmi raames, diagnostiliseks uurimiseks või ettevõtte enesekontrolliks.

(3) Registreerimiskohustusliku loomataudi laboratoorsest diagnoosimisest teatab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud laboratoorium Veterinaar- ja Toiduametile regulaarse aruandluse korras, kui selle loomataudi tõrje-eeskiri ei näe ette teisiti. [Esitatava teatise vormi- ja sisunõuded ning esitamise korra kehtestab põllumajandusminister](#) .

(4) Loomsete saaduste käitlemisega tegelevate ettevõtete toodangu ohutust ja kvaliteeti kontrollivad laboratooriumid on kohustatud teavitama teatamis- või registreerimiskohustuslike loomataudide tekitajate isoleerimisest või nende esinemise kahtlusest toormes või toodangus Veterinaar- ja Toiduameti vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 1-3.

(5) Teaduslaboratooriumid, kus diagnoositakse teatamis- või registreerimiskohustuslik loomataud uurimistöö käigus, peavad teavitama sellest Veterinaar- ja Toiduameti vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 1-3. [RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 42. Veterinaar- ja Toiduameti kohustused loomataudidest teavitamisel

(1) Veterinaar- ja Toiduamet teatab rahvusvahelistele veterinaarorganisatsioonidele, Euroopa Komisjonile ning Euroopa Liidu liikmesriikide ja Eesti naaberriikide pädevatele asutustele rahvusvaheliselt teatamiskohustuslikeks tunnistatud loomataudide puhkemisest, loomatauditõrje alaste kitsenduste kehtestamisest ja nende lõpetamisest. Teatamine toimub Euroopa Ühenduse Nõukogu direktiivi 82/894/EMÜ loomahaiguste ühendusesisese teavitamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58–62) ja selle alusel kehtestatud Euroopa Komisjoni vastavate otsuste sätete ning Rahvusvahelise Episootiate Büroo nõuete kohaselt.

(2) [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

(3) Veterinaar- ja Toiduamet esitab Euroopa Komisjonile ülevaate eelnenu kalendriaasta jooksul registreeritud zoonooside, zoonoosete haigusetekitajate ja nendega seotud ravimresistentsuse tendentside ja allikate ning toidutekkeliste haiguspuhangute kohta iga aasta 31. maiks.

(4) Nõuded käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ülevaates esitatava teabe kohta kehtestab põllumajandusminister. [RT I 2005, 37, 286- jõust. 01.07.2005]

§ 42¹. Tervisekaitseinspekttsiooni kohustused zoonoosidest teavitamisel

(1) Tervisekaitseinspekttsiooni kohalik asutus on kohustatud teatama zoonooside diagnoosimisest inimestel sellele Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele, kelle järelevalvealasel territooriumil zoonoos diagnoositi.

(2) Teatamiskohustuslike zoonooside loetelu ning Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele esitatava asjakohase teatise vormi nõuded ning esitamise korra kehtestab [sotsiaalminister kooskõlastatult põllumajandusministriga](#) . [RT I 2001, 93, 566- jõust. 01.01.2002]

3. jagu

Loomatauditõrje

§ 43. Loomatauditõrje eeskirjad

(1) Loomatauditõrje eeskirjades sätestatakse tegutsemisjuhised erinevate loomataudide ennetamiseks ja tõrjeks ning taudikahtlastelt ja taudistunud loomadelt pärinevate saaduste käitlemiseks. Loomatauditõrje eeskirjad on kohustuslikud täitmiseks kõigile loomapidajatele, loomsete saaduste käitlejatele, loomataudi levialal viibivatele isikutele, järelevalveametnikele, volitatud veterinaararstidele, tegevusluba omavatele veterinaararstidele ja veterinaarlaboratooriumidele ning teistele oma tööülesannete tõttu loomatauditõrjega seotud isikutele.

(2) Loomatauditõrje eeskirjad [kehtestab põllumajandusminister](#) .

(3) Transmissiivsete spongiformsete entsefalopaatiate tõrje toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 999/2001/EÜ, millega sätestatakse transmissiivsete spongiformsete entsefalopaatiate ennetamise, kontrolli ja tõrje meetmed (ELT L 147, 31.05.2001, lk 1–40).
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.05.2004]

§ 43¹. Ennetav vaktsineerimine

(1) Loomataudi ennetamise ühe meetmena võib kasutada loomade ennetavat vaktsineerimist (edaspidi *ennetav vaktsineerimine*), kui loomatauditõrje eeskirjas ei ole loomade ennetav vaktsineerimine keelatud.

(2) Loomapidaja on kohustatud ennetavalt vaktsineerima oma koera ja kassi marutaudi vastu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatuta kodulooma on loomapidaja kohustatud ennetavalt vaktsineerima, kui see on ette nähtud loomatauditõrje eeskirjas.

(4) Loomapidaja, kes peab ärilisel eesmärgil käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kodulooma, kelle ennetav vaktsineerimine on kohustuslik, koostab loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõuete kohase kirjaliku vaktsineerimise programmi ning esitab selle Veterinaar- ja Toiduametile.

(5) Veterinaar- ja Toiduamet kontrollib ennetava vaktsineerimise programmi nõuetekohasust ning teeb otsuse ennetava vaktsineerimise programmi heakskiitmise või heakskiitmata jätmise kohta 20 tööpäeva jooksul arvates ennetava vaktsineerimise programmi saamisest.

(6) Veterinaar- ja Toiduamet teeb otsuse ennetava vaktsineerimise programmi heakskiitmata jätmise kohta, kui ennetava vaktsineerimise programm ei vasta loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõuetele.

(7) Loomapidaja järgib kohustusliku ennetava vaktsineerimise korral loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõudeid. Lisaks järgib käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud loomapidaja Veterinaar- ja Toiduameti heakskiidetud ennetava vaktsineerimise programmi.
[RT I 2007, 70, 428- jõust. 01.01.2008]

§ 43². Erakorraline vaktsineerimine

(1) Kui loomataud on ametlikult diagnoositud ja epidemioloogilise uurimise tulemusena selgub, et loomataud võib levida ulatuslikult, võib selle leviku tõkestamiseks erakorralise meetmena kasutada vaktsineerimist (edaspidi *erakorraline vaktsineerimine*).

(2) Erakorralise vaktsineerimise tegemise otsustab ja korraldab Veterinaar- ja Toiduamet, järgides loomatauditõrje eeskirjas sätestatud erakorralise vaktsineerimise nõudeid.
[RT I 2007, 70, 428- jõust. 01.01.2008]

§ 43³. Loomatauditõrje programm

(1) Loomatauditõrje programm on loomataudide ennetamise ja tõrjemenetluste täpsustatud kava, milles sätestatakse loomataudide ennetamise ja tõrjemenetluste loetelu ning asjakohaste menetluste mahud loomataudide kaupa iga aasta kohta.

(2) Loomatauditõrje programmi kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

(3) Loomatauditõrje programmi rakendamise seotud kulud kaetakse riigieelarvest.
[RT I 2007, 70, 428- jõust. 01.01.2008]

§ 44. Loomatauditõrje situatsiooniplaan

(1) Loomatauditõrje situatsiooniplaan (edaspidi *situatsiooniplaan*) on eriti ohtlike loomataudide puhkemisel rakendatav tõrjemeetmete täpsustatud kava loomataudi kiireks ja efektiivseks likvideerimiseks. Kui järelevalveasutuse hinnangul on loomataudi tõhusamaks likvideerimiseks ja loomataudi leviku tõkestamiseks

vaja koostada situatsiooniplaan või kui see nähakse ette käesoleva seaduse § 43 alusel kehtestatud loomatauditõrje eeskirjas, koostatakse ja rakendatakse situatsiooniplaani ka eriti ohtlike loomataudide nimekirjas nimetatud loomataudi likvideerimiseks.

(2) Situatsiooniplaani koostab ning selle tegelikkusele vastavuse eest vastutab Veterinaar- ja Toiduamet. Situatsiooniplaani kinnitab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor. Situatsiooniplaani avalikustab Veterinaar- ja Toiduamet oma veebilehel.

(3) Situatsiooniplaanis peavad olema järgmised osad:

- 1) riikliku loomatauditõrje komisjoni moodustamine;
- 2) kohalike loomatauditõrje komisjonide nimekirja;
- 3) üksikasjalik informatsioon loomatauditõrjes osalevate isikute, sealhulgas nende kvalifikatsiooni ja kohustuste kohta;
- 4) kohalike loomatauditõrje komisjonide võimalused kontakteerumiseks loomatauditõrjega seotud isikutega;
- 5) loomatauditõrjemeetmete nõuetekohaseks rakendamiseks vajalik varustus ja materjalid;
- 6) üksikasjalikud juhised loomataudi kahtluse või loomataudi puhkemise korral tegutsemiseks, sealhulgas loomakorjuse kõrvaldamiseks;
- 7) õppeprogrammid, mille eesmärgiks on säilitada loomatauditõrjel vajalikke praktilisi ja administratiivseid oskusi;
- 8) loomatauditõrjel osalevad laboratooriumid ja nende võimalused, meetmed laboratooriumide valmisoleku säilitamiseks ning laboratoorseteks uurimisteks võetavate proovide kiire transportimise võimalused;
- 9) konkreetsete loomataudide tõrjeks vajaminevate vaktsiinide kogused ja nende hanke allikad;
- 10) erinevate ametiasutuste loomataudi likvideerimisalase koostöö põhimõtted.

[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 45. Veterinaar- ja Toiduameti pädevus loomataudi ennetamise, selle leviku tõkestamise ja likvideerimise korral

(1) Veterinaar- ja Toiduameti pädevus loomataudi leviku tõkestamise ja likvideerimise korral on, kuivõrd see ei ole määratletud loomataudi tõrje-eeskirjaga:

- 1) teha käesolevast seadusest lähtuvalt loomatauditõrjealaseid korraldusi, mis on kohustuslikud loomapidajale, loomade ostu, müügi ja transpordiga tegelevatele isikutele, loomanäituste, -võistluste, -laatade ja -oksjonite korraldajatele, loomsete saaduste käitlejatele, kõikidele taudipunktis, ohustatud või järelevalvetsoonis viibivatele isikutele;
- 2) kohustada loomapidajat erimärgistama loomad nende identifitseerimise võimaldamiseks ja nõuda loomapidajalt loomade loendi pidamist;
- 3) kohustada loomapidajat võimaldama taudikahtlaste ja haigete loomade diagnostilist uurimist, immuniseerimist või ravi või keelata nimetatud tegevused;
- 4) nõuda loomade pidamise korralduse ja tingimuste muutmist ettevõttes või loomapidamishoonetes ja -rajatistes;
- 5) kehtestada loomade karjatamise kord;
- 6) kehtestada loomade väljaheidete säilitamise ja kasutamise kord;
- 7) kehtestada täiendavaid veterinaarnõudeid ettevõtte tegevusele;
- 8) kehtestada erinõuded loomadega kauplemiseks, loomanäituste ning -võistluste korraldamiseks ja nende mõnel muul põhjusel alalisest asukohast väljaviimiseks või keelata loetletud tegevused;
- 9) nõuda taudipunktis viibivatelt isikutelt kaitseriietuse kasutamist, määrata kaitseriietuse ja varustuse kasutamise ja desinfitseerimise kord;
- 10) teha korraldusi loomakasvatushoonete ja -rajatiste korrastamiseks, desinfektsiooniks, desinsektsiooniks ja deratisatsiooniks;
- 11) teha korraldusi väljaheidete kahjutustamiseks, saastunud toodangu ja inventari kahjutustamiseks või hävitamiseks;
- 12) piirata ja keelata loomataudile vastuvõtlike või loomataudi levitada võivate loomade ja neilt pärinevate saaduste käitlemist ja transporti;
- 13) määrata loomi kontrolltapmisele täiendavate diagnostiliste uurimiste teostamiseks või hukkamisele loomataudi leviku tõkestamiseks;
- 14) kehtestada loomade hukkamise kord;
- 15) kehtestada loomsete saaduste ja loomsete jäätmete kasutamise, kõrvaldamise või kahjutustamise kord;
- 16) kaasata loomataudi ennetamise ja tõrje toimingutele tegevusluba omavat veterinaararsti viimase taotluse alusel või nõusoleku korral, määrates kirjalikus lepingus teostatava toimingu ulatuse ja tegevuspiirkonna.

(2) Loomataudi leviku tõkestamiseks ja selle likvideerimiseks vajalike meetmete rakendamisel teeb Veterinaar- ja Toiduamet koostööd Politseiameti, Päästeameti, Piirivalveameti ja teiste riigiasutuste ning kohaliku omavalitsuse asutustega nende pädevuse piires.

[RT I 2005, 61, 477- jõust. 01.12.2005]

§ 46. Meetmed eriti ohtliku loomataudi puhkemisel

(1) Eriti ohtliku loomataudi puhkemisel:

- 1) kehtestatakse taudipunktis karantiin;
- 2) määratletakse ohustatud tsoon taudipunkti ümber ning järelevalvetsoon ohustatud tsooni ümber;
- 3) viiakse läbi epidemioloogiline uurimine loomataudi võimaliku leviala selgitamiseks;
- 4) moodustatakse riiklik ja kohalik loomatauditõrje komisjon, mis juhib kogu tegevust taudipunkti likvideerimisel ja loomataudi leviku tõkestamisel.

(2) Eriti ohtliku loomataudi likvideerimiseks on Veterinaar- ja Toiduametil õigus täiendavalt käesoleva seaduse §-s 45 sätestatule:

- 1) kohustada järelevalveametnikke ja volitatud veterinaararste teostama tauditõrjetoiminguid ka väljaspool tema tööpiirkonda;
- 2) kaasata menetluste teostamisse tegevusluba omavaid veterinaararste;
- 3) teostada vajalikke tauditõrjetoiminguid ilma loomapidaja või loomsete saaduste käitleja kohalolekuta ja teda sellest eelnevalt teavitamata.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud meetmed võetakse kasutusele ka eriti ohtlike loomataudide nimekirjas nimetatamata loomataudi puhul, kui see osutub järelevalveasutuse hinnangul vajalikuks, et likvideerida loomataudi ja tõkestada loomataudi levikut, või kui see nähakse ette käesoleva seaduse § 43 alusel kehtestatud loomatauditõrje eeskirjas.

[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 47. Loomataudide ennetamine ja tõrje metsloomade populatsioonis

(1) Loomataudide ennetamist ja tõrjet metsloomade populatsioonis korraldab Veterinaar- ja Toiduamet koostöös Keskkonnainspektsiooni ning jahipidamise ja kalapüügi õigust omavate füüsiliste ja juriidiliste isikutega.

(2) Haigustunnustega metslooma avastamisest, samuti metslooma ründest tuleb kohe teavitada veterinaararsti.

(3) Metslooma püüdmine ühest piirkonnast teise ümberasustamise või tehistingimustes pidamise eesmärgil ning metsloomade ümberasustamine ühest piirkonnast teise on lubatud õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt ning kooskõlastatult Veterinaar- ja Toiduametiga.

[RT I 2001, 93, 566- jõust. 01.01.2002]

§ 48. Kohalik loomatauditõrje komisjon

(1) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni moodustab pärast eriti ohtliku loomataudi ametliku diagnoosi panemist Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem.

(2) Kohalikku loomatauditõrje komisjoni kuuluvad maavalitsuse ja kohaliku omavalitsuse esindaja, Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht ja järelevalveametnikud, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi esindaja vähemalt peaspetsialisti tasemel, taudipunkti piirkonda teenindav volitatud veterinaararst ning Politsei ameti ja Päästeameti esindaja vähemalt kohaliku asutuse juhi asetäitja tasemel.

(3) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni tööd juhib Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht ja selle töökorraldus kehtestatakse loomatauditõrje situatsiooniplaanis.

(4) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni ülesandeks on:

- 1) käesoleva seaduse § 52 alusel epidemioloogilise uurimise läbiviimine;
- 2) ohustatud ja järelevalvetsooni piiritlemine;
- 3) loomatauditõrje meetmete rakendamise koordineerimine, korraldamine ja kontroll.

[RT I 2001, 93, 566- jõust. 01.01.2002]

§ 49. Riiklik loomatauditõrje komisjon

(1) Riikliku loomatauditõrje komisjoni moodustab pärast eriti ohtliku loomataudi ametliku diagnoosi panemist Veterinaar- ja Toiduameti peadirektori ettepanekul põllumajandusminister.

(2) Riiklikku loomatauditõrje komisjoni kuuluvad Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor ja järelevalveametnikud, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi esindaja vähemalt peaspetsialisti tasemel, loomataudi levipiirkonna Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht ning Politsei ameti ja Päästeameti esindajad vähemalt peadirektori asetäitja tasemel. Komisjoni tööd juhib Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

(3) Riikliku loomatauditõrje komisjoni ülesandeks on:

- 1) tõrjemeetmete rakendamise koordineerimine ja tulemuste analüüs;
- 2) loomataudi likvideerimiseks eraldatud riiklike ressursside suunamine;
- 3) riikidevaheline koostöö loomataudi edasise leviku tõkestamiseks;
- 4) põllumajandusministrile ettepanekute tegemine Vabariigi Valitsuse tasandil lahendamist vajavate küsimuste lahendamiseks;
- 5) taudikahju hüvituste taotluste läbivaatamine.

[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 50. Karantiini, ohustatud ja järelevalvetsooni kehtestamise kord

(1) Karantiin on teatud perioodiks taudipunktis kehtestatud loomade, loomsete saaduste, söötade, seadmete ja inventari väljaviimise keeld ning inimeste liikumise piiramine.

(2) Taudipunkt on piiritletud territoorium, kus haiged või nakatunud loomad asuvad.

(3) Karantiin kehtestatakse ettevõttele või tabandunud piirkonnale pärast eriti ohtliku loomataudi diagnoosi ametlikku kinnitamist vastavalt käesoleva seaduse § -le 37.

(4) Karantiini kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem kirjaliku korraldusega, mis antakse üle loomapidajale või ettevõtte omanikule allkirja vastu ja millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

(5) Maavanem kehtestab kirjaliku korraldusega Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul taudipunkti ümber ohustatud ja järelevalvetsooni, millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

(6) Vajadusel muudetakse ohustatud ja järelevalvetsooni ulatust maavanema kirjaliku korraldusega käesoleva paragrahvi lõikes 5 kehtestatud korras.

(7) Ohustatud tsoon on piiritletud ala taudipunkti ümber, kus kehtestatakse loomade, loomsete saaduste ja inimeste liikumise piirangud ja kus viiakse läbi loomataudile vastuvõtlike loomaliikide ulatuslik uurimine uute taudipunktide õigeaegselt avastamiseks.

(8) Järelevalvetsoon on piiritletud ala ohustatud tsooni ümber, kus kehtestatakse inimeste ja transpordi liikumise piiranguid ja kus loomakarju hoitakse kõrgendatud veterinaarjärelevalve all.

(9) Karantiinitingimused ning tingimused ohustatud ja järelevalvetsoonis määratakse kindlaks loomataudi tõrje-eeskirjas või selle puudumisel Veterinaar- ja Toiduameti poolt kehtestatud nõuetes.

(10) Kitsendused taudipunktis hakkavad kehtima alates kirjaliku korralduse üleandmisest loomapidajale.

(11) Kitsendused ohustatud ja järelevalvetsoonis hakkavad kehtima massiteabevahendite kaudu teatamisest alates.

§ 51. Järelevalve loomataudi puhkemisel kehtestatud piirangutest kinnipidamise üle

(1) Järelevalvet karantiiniga kehtestatud meetmete täitmise üle teostab Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus.

(2) Järelevalvet transpordivahendite, loomade ja inimeste liikumise piirangute täitmise üle taudipunktis ning ohustatud ja järelevalvetsoonis teostavad Julgestuspolitsei ja politseiprefektuur.
[RT I 2006, 21, 162- jõust. 01.06.2006]

§ 52. Loomataudi leviala määramine

(1) Eriti ohtliku loomataudi puhkemisel viib kohalik loomatauditõrje komisjon läbi epidemioloogilise uurimise, mille käigus selgitab välja võimalikud nakatumise põhjused, ajavahemiku loomade nakatumise ja selle avastamise vahel, nakkuse leviku teed, kontaktid karjad ja loomad ning selle alusel loomataudi võimaliku leviala.

(2) Kontaktseks loetakse kari ja loom, kellega nakatunud loom või kari on olnud otseses või kaudses kokkupuutes ajal, mil nakatumine tõenäoliselt toimus, ja pärast seda. Kontaktid karjad ja loomad loetakse taudikahtlasteks ning neilt võetakse proovid laboratoorseks uurimiseks.

§ 53. Karantiini ning kitsenduste lõpetamine

(1) Karantiin ja kitsendused lõpetatakse pärast loomataudi likvideerimist ja selle loomataudi tõrje-eeskirja või Veterinaar- ja Toiduameti kehtestatud nõuete täitmist.

(2) Kitsendused lõpetab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht.

(3) Karantiini lõpetab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem kirjaliku korraldusega ning sellest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

§ 54. Loomatauditõrje eriolukorras

(1) Kui on tegemist eriti ohtliku loomataudiga või kui loomataud levib ulatuslikult, informeerib Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor sellest põllumajandusministrit, kes teeb vajaduse korral Vabariigi Valitsusele ettepaneku kuulutada välja eriolukord vastavalt eriolukorra seadusele.

(2) Eriolukorra väljakuulutamisel kehtestab Vabariigi Valitsus, arvestades kujunenud olukorda, vajaduse korral:

- 1) loomataudi leviku tõkestamise ja taudipunktide likvideerimise juhendid;
- 2) inimeste ja transpordivahendite liikumise piirangud loomataudi levialal;
- 3) loomade liikumise, sealhulgas kauplemise, impordi ja ekspordi piirangud ja keelud.

(3) Vabariigi Valitsusel on õigus anda loomatauditõrje komisjonidele tõrje läbiviimiseks täiendavaid volitusi. [RT I 2004, 34, 236- jõust. 01.05.2004]

5. peatükk LOOMATAUDITÕRJE FINANTSEERIMINE RIIGIELARVEST JA TAUDIKAHJUDE HÜVITAMINE

§ 55. Loomataudi ennetamise ja tõrje kulud

Loomataudi ennetamise ja tõrje kuludeks loetakse:

- 1) proovide võtmisega seotud kulud;
 - 2) diagnostilise uurimise kulud;
 - 3) erakorralise vaksineerimise kulud;
- [RT I 2007, 70, 428- jõust. 01.04.2008]
- 4) taudikahju hüvitus kohustuslikus korras hukatud, sealhulgas kontrolltapetud loomade eest;
 - 5) loomade hukkamise, korjuse ja loomsete saaduste kahjutustamise või ümbertöötamise kulud;
 - 6) desinfektsiooni-, desinsektsiooni- ja deratisatsioonikulud taudipunktis, piiripunktis ning avalikult kasutataval teel;
 - 7) haigete ja taudikahtlaste loomade tapamajas tapmisega ning haigusetikitajaid sisaldavate või nendega saastunud ja selles osas kahtlaste loomsete saaduste käitlemisest ja ringlusest kõrvaldamisega seotud kulud;
 - 8) taudikahju hüvitus hävitamisele kuuluva haigusetikitajatega saastunud inventari, sööda ja toodangu eest;
 - 9) loomataudi ennetamise ja tõrje toimingutele kaasatud isikute tehtud kulutused ja töötasu.
- [RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 56. Loomatauditõrje finantseerimine riigielarvest

(1) Eriti ohtlike loomataudide nimekirja kantud loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud kulud kaetakse riigielarvest.

(2) Eriti ohtlike loomataudide nimekirja ning loomataudi ennetamise ja tõrjega seotud kulude hüvitamise tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus või tema määratud valitsusasutus .

(3) Muude loomataudide ennetamist ja tõrjet finantseeritakse riigielarvest põllumajandusministri kehtestatud korras, milles määratakse eraldi iga loomataudi kohta finantseerimisele kuuluvad kulud.

§ 57. Taudikahju ja selle hüvitamine

(1) Riik hüvitab eriti ohtlike loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud põllumajandusloomade taudikahju käesoleva seaduse § -s 55 loetletud kulud ning muude loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud põllumajandusloomade taudikahju käesoleva seaduse § 56 lõike 3 alusel kehtestatud korras sätestatud kulud.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku ettekirjutusel loomatauditõrje käigus loomataudi avastamiseks ning leviku tõkestamiseks hukatud põllumajandusloomade arvestuslik väärtus loetakse isikule tekkinud taudikahjuks.

(3) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku ettekirjutusel loomatauditõrje käigus loomataudi avastamiseks ning leviku tõkestamiseks hukatud põllumajandusloomade maksumus hüvitatakse isikule tema taotluse alusel vastavalt kehtestatud arvestuslikule väärtusele. Põllumajandusloomade väärtuse arvutamise ning taudikahjude hüvitamise korra kehtestab põllumajandusminister .

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatule hüvitatakse taudikahju põllumajanduslooma eest, kes suri loomataudi tagajärjel pärast ettekirjutuse tegemist tema hukkamise kohta.

(5) Taudikahjuks loetakse ka:

- 1) haigusetikitajatega saastunud inventar, loomasööt ja loomsed saadused, mis on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku korraldusel hävitatud;
- 2) loomsete saaduste käitlemisega tegelevates ettevõtetes kohustuslikus korras hävitatud toodang;
- 3) tapamajade lisakulutused haigete ja taudikahtlaste loomade kohustuslikus korras hukkamisel;

4) kohustuslikus korras hukatud loomade korjaste utiliseerimise kulud.
[RT I 2001, 93, 566- jõust. 01.01.2002]

§ 58. Hüvitamisele mittekuuluv taudikahju

Taudikahju ei hüvitata:

- 1) kui loomataudi tõttu surnud või hädatapetud looma kasutati loomkatsetes loomataudi teaduslikuks uurimiseks;
- 2) kui loom oli toodud Eestisse õigusevastaselt;
- 3) kui isik rikkus või täitis mitterõuetekohaselt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid või järelevalveametniku ettekirjutusi;
- 4) vabalt looduses elavate loomade eest;
- 5) enne loomataudi kahtluse püstitamist hukkunud loomade eest.

6. peatükk VASTUTUS

§ 58¹. Veterinaarpraksisega tegelevate isikute kohustuste täitmata jätmine

(1) Veterinaarpraksisega tegelevate isikute kohustuste täitmata jätmise või mitterõuetekohase täitmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 58². Loomade pidamise veterinaarnõuete rikkumine

(1) Loomade pidamise veterinaarnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 58³. Põllumajanduslooma surmast, loomade ulatuslikust haigestumisest või metslooma rünnakust teatamata jätmine

(1) Põllumajanduslooma surmast, loomade ulatuslikust haigestumisest või hukkamisest ja metslooma rünnakust teatamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 58⁴. Identifitseerimis- ja registreerimiskohustuse täitmata jätmine

(1) Loomade identifitseerimis- ja registreerimiskohustuse täitmata jätmise või mitterõuetekohase täitmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 58⁵. Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamise ning loomade liikumise, sealhulgas loomadega kauplemise veterinaarnõuete rikkumine

(1) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamise ning loomade liikumise, sealhulgas loomadega kauplemise veterinaarnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 58⁶. Loomade ja loomsete saaduste veo ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarnõuete rikkumine

(1) Loomade ja loomsete saaduste veo ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud viisil, mis ohustab inimese tervist või keskkonda, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2004, 34, 236- jõust. 01.05.2004]

§ 58⁷. [Kehtetu – RT I 2007, 70, 428 - jõust. 01.01.2008]

§ 58⁸. Teaduslaboratooriumi eriloata tegutsemine ja teaduslaboratooriumile kehtestatud nõuete rikkumine

Teaduslaboratooriumi eriloata tegutsemise ja teaduslaboratooriumile kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 58⁹. Loomataudi kahtluse korral või loomataudi tõrjeks rakendatavate meetmete eiramine ning loomatauditõrje eeskirjade nõuete rikkumine

(1) Loomataudi kahtluse korral või loomataudi tõrjeks rakendatavate meetmete eiramise ning loomatauditõrje eeskirjade rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 58¹⁰. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse § -des 58¹–58⁹ sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja vääртеomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Veterinaar- ja Toiduamet või kohus võib kohaldada käesoleva seaduse § 58⁶ lõigetes 2 ja 4 sätestatud juhul vääртеo toimepanemise vahetuks objektiks olnud looma või loomse saaduse konfiskeerimist vastavalt karistusseadustiku § -le 83.

(3) Käesoleva seaduse § -des 58¹–58⁹ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Veterinaar- ja Toiduamet.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 59–61¹. [Kehtetud – RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 62. Rahvusvahelised kokkulepped

Kui rahvusvahelise kokkuleppe sätted erinevad käesolevas seaduses või sellest tulenevates õigusaktides kehtestatud veterinaarnõuetest, samuti koostöö ja teavitamise nõuetest, kohaldatakse rahvusvahelise kokkuleppe sätteid.

§ 63–64. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 64¹. Kasutuses oleva ettevõtte registreerimine ja tunnustamine

(1) Registreerimisele kuuluvad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad, mis on kasutuses 2002. aasta 1. jaanuaril, peavad olema registreeritud hiljemalt 2003. aasta 1. jaanuariks.

(2) Tunnustamisele kuuluvad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad, mis on kasutuses käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel kehtestatud vastavate veterinaarnõuete jõustumise hetkel, peavad olema tunnustatud hiljemalt 2003. aasta 1. jaanuariks.

(3) Käesoleva seaduse § 7 lõike 2² alusel kehtestatud nõuete jõustumise hetkel embrüote käitlemisega tegelev isik, kelle embrüokogumisrühm peab olema tunnustatud käesoleva seaduse § 7 lõike 2¹ alusel, peab esitama embrüokogumisrühma tunnustamise taotluse järelevalveasutusele hiljemalt 2003. aasta 1. juuliks.

(4) Enne 2004. aasta 1. maid käesoleva seaduse § 17 lõike 2 alusel lemmikloomasööda käitlemiseks või § 19 lõike 4 alusel loomsete jäätmete käitlemiseks tunnustatud ettevõtte loetakse tunnustatuks käesoleva seaduse § 18¹ lõike 2 tähenduses ning Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määruse 1774/2002/EÜ nõuete kohaselt vastavalt lemmikloomasööda või loomsete jäätmete käitlemiseks.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004; 1.05.2004]

§ 64². Tunnustatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmete kandmine põllumajandusloomade registrisse

(1) Enne 2004. aasta 31. märtsi tunnustatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmed annab Veterinaar- ja Toiduamet põllumajandusloomade registrile üle 2004. aasta 19. aprilliks.

(2) Volitatud töötaja kannab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmed registrisse 2004. aasta 1. maiks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettevõtete geograafilise asukoha koordinaatide täpsustamiseks on volitatud tööteljal õigus teha käitlejale järelepärimisi põllumajandusloomade registri pidamise põhimääruses ettenähtud korras.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

§ 64³. Veterinaarsertifikaatide kehtivus

Enne 2004. aasta 1. maid käesoleva seaduse § 29 alusel väljastatud veterinaarsertifikaadid kehtivad kuni 2004. aasta 30. aprillini.
[RT I 2004, 34, 236- jõust. 01.05.2004]

§ 65. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. jaanuaril, välja arvatud § 15 lõige 1, mis jõustub 2002. aasta 1. juulil, ning § 18 lõige 1, mis jõustub 2003. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel kehtestatud veterinaarnõuded jõustuvad 2002. aasta 1. jaanuaril, kui nende kehtestamisel ei ole ette nähtud jõustumise hilisemat tähtpäeva.

(3) Käesoleva seaduse § 13 lõige 4¹ jõustub enne 2003. aasta 1. jaanuari põllumajandusloomade registrisse kantud veiste 2004. aasta 1. jaanuarist, välja arvatud väljaveol Euroopa Liidu liikmesriiki või kandidaatriiki.

(4) Käesoleva seaduse § 11 lõige 2¹, § 18¹ lõiked 1–5, § 18² lõige 3, § 18³, § 19¹ lõige 7, § 37 lõige 3¹, § 43 lõige 3 ja § 64¹ lõige 4 jõustuvad 2004. aasta 1. mail.

(5) Käesoleva seaduse § 17 ja 2. peatüki 6. jagu kehtivad kuni 2004. aasta 1. maini.
[RT I 2004, 19, 135- jõust. 01.04.2004]

¹EÜ Nõukogu direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.07.1964, lk 1977–2012), muudetud direktiividega 75/379/EMÜ (EÜT L 172, 03.07.1975, lk 17); 77/98/EMÜ (EÜT L 026, 31.01.1977, lk 81–84); 80/1274/EMÜ (EÜT L 375, 31.12.1980, lk 75); 81/476/EMÜ (EÜT L 186, 08.07.1981, lk 20–21); 82/893/EMÜ (EÜT L 387, 31.12.1982, lk 57); 84/336/EMÜ (EÜT L 177, 04.07.1984, lk 22); 84/643/EMÜ (EÜT L 339, 27.12.1984, lk 27–29); 85/320/EMÜ (EÜT L 168, 28.06.1985, lk 36–38); 85/586/EMÜ (EÜT L 372, 31.12.1985, lk 44–45); 87/231/EMÜ (EÜT L 099, 11.04.1987, lk 18–19); 87/489/EMÜ (EÜT L 280, 03.10.1987, lk 28–29); 89/662/EMÜ (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13–22); 90/423/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 13–18); 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41); 91/687/EMÜ (EÜT L 377, 31.12.1991, lk 16–17); 92/65/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 54–72); 92/102/EMÜ (EÜT L 355, 05.12.1992, lk 32–36); 97/12/EÜ (EÜT L 109, 25.04.1997, lk 1–37); 98/46/EÜ (EÜT L 198, 15.07.1998, lk 22–39); 2000/15/EÜ (EÜT L 105, 03.05.2000, lk 34–35); 2000/20/EÜ (EÜT L 163, 04.07.2000, lk 35–36) ja 2001/298/EÜ (EÜT L 102, 12.04.2001, lk 63–68);

EÜ Nõukogu direktiiv 82/894/EMÜ ühendusesisese loomahaigustest teatamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58–62);

EÜ Nõukogu direktiiv 89/556/EMÜ koduveiste embrüote ühendusesisese kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1–11), muudetud direktiividega 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41) ja 93/52/EMÜ (EÜT L 175, 19.07.1993, lk 21–22);

EÜ Nõukogu direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitsekaubanduses (EÜT L 046, 19.02.1991, lk 19–36), muudetud direktiividega 2001/10/EÜ (EÜT L 147, 31.05.2001, lk 41) ja 2003/50/EÜ (ELT L 169, 08.07.2003, lk 51–66);

EÜ Nõukogu direktiiv 92/102/EMÜ loomade identifitseerimise ja registreerimise kohta (EÜT L 355, 05.12.1992, lk 32–36);

Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2003/99/EÜ zoonooside ja zoonootilise toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse EL Nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse EL Nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ (ELT L 325, 12.12.2003, lk 31–40).